

ECCA tukee kohdunkaulan syövän ilmaantumisen vähentämistä lisäämällä tietoisuutta itse syövästä ja keinoista sen vähentämiseksi ja estämiseksi. Tukeutuen eurooppalaisten asiantuntijoiden, tutkijoiden, lääkärin ja kansanterveysjärjestöjen apuun ECCA on tuottanut:

Esitteet:

- Kohdunkaulan syövän seulonta
- Ihmisen papillooma virus (HPV) ja kohdunkaulan syöpä
- Hoito ja seuranta normaalista poikkeavan Papa-kokeen jälkeen

Lisätietoja

📄 Käy nettisivuilla: www.ecca.info

✉️ Lähetä kysymys sähköpostilla: info@ecca.info

L1_FL_FL_B

terav/erde Photos : Getty Image / Stockbyte

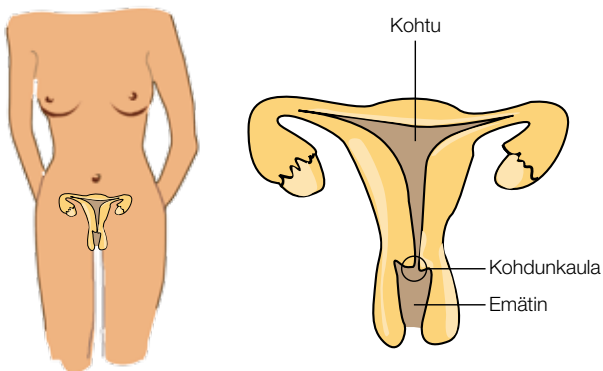
- Kohdunkaulan syöpä kehittyy kohdunkaulassa, kohdunkaulakanavan aukon kohdalla. Syöpä kehittyy hitaasti solumuutosten kautta esiasteeksi ja vuosien kuluessa syöväksi, jos sitä ei hoideta. Osa esiasteista paranee myös itsekseen. Hoito on pieni toimenpide, joka ei vaikuta myöhemmin hedelmällisyyteen eikä sukupuolielämään.
- Kohdunkaulan syövän seulonta Papa-kokeella on ainoa tehokas tapaa estää syövän synty. Kaikkien naisten pitäisi osallistua seulontaa, jota Suomessa tehdään 30-60-vuotiaille naisille ilmaiseksi viiden vuoden välein.
- Säännöllinen seulonta antaa nykyään parhaan suojan kohdunkaulan syöpää vastaan.
- Kohdunkaulan syövän riskiä vähentäviä rokotteita on nykyään saatavilla, mutta niiden käyttäminen ei tee seulontaa tarpeettomaksi. Rokotteet eivät suojaa kaikilta HPV tyypeiltä, vaan ainoastaan niiltä, joita vastaan ne on tehty. Rokotteet tehostavat osaltaan seulonnan antamaa suojaa.

- Mikä on kohdunkaulan syöpä ?
- Miksi pitää seuloa ?
- Kenen pitää osallistua seulontaan ?
- Miten seulontaan pääsee ?
- Miten seulonta toimii ?
- Normaali Papa-kokeen tulos?
- Epänormaali Papa-kokeen tulos ?
- Onko seulonta luotettavaa?

Mikä on kohdunkaulan syöpä ?

Kohdunkaulan syöpä kehittyy kohdunkaulaan. Kohdunkaula on osa kohtua ja se avautuu emättimen pohjalle. Kohdunkaulan syöpä kehittyy solumuutosten ja esiasteiden kautta hitaasti n. 10-15 vuoden aikana.

Esiasteet ovat oireettomia mutta ne voidaan löytää seulonnan avulla. Esiasteen hoito on helppoa ja se estää syövän kehittymisen.

Miksi pitää seuloa ?

Seulonalla etsitään syövän esiasteita. Ainoa keino torjua kohdunkaulan syöpä on löytää sen esiasteet. Esiasteiden hoito on pienehkö toimenpide, jolla estetään syövän kehittyminen. Hoito on tehokas ja mm. hedelmällisyys säilyy. Jos syöpä pääsee kehittymään, hoito on paljon vaikeampaa ja tulokset huomattavasti huonommat.

Kohdunkaulan syöpää ei synny ilman ihmisen papilloomavirusta, HPV:tä.

Suurin osa ihmisistä saa HPV-infektion elämänsä aikana ja lähes kaikilta se paranee itseksensä viimeistään 2 vuoden kuluessa. Infektio on oireeton. Syövän syntymiseen tarvitaan pitkittynyt HPV-infektio, jolloin elimistön puolustusjärjestelmä ei ole pystynyt hävittämään virusta. HPV-infektioista syövän syntymiseen menee keskimäärin 10-15 vuotta. Vasta pidemmälle edennyt syöpä aiheuttaa oireita.

HPV-tyyppien 16 ja 18-infektioita estäviä rokotteita on tullut ja tulossa markkinoille ja niillä pystytään tehokkaasti estämään niitä HPV infektiota, joita vastaan

Kenen pitää osallistua seulontaan ?

Kaikkien naisten. Suomessa on valtakunnallinen seulontaohjelma, johon kutsutaan kaikki 30-60-vuotiaat naiset viiden vuoden välein. Joissakin kunnissa kutsutaan myös 25 ja/tai 65-vuotiaat. Seulonnan teho on hyvä ja parhaimmillaan se on, jos siihen osallistutaan säännöllisesti.

Miten seulontaan pääsee ?

Jokaiselle naiselle lähetetään määrä vuonna henkilökohtainen kutsu seulontaan. Kutsussa annetaan aika ja paikka näytteenotolle. Ajan voi tarvittaessa muuttaa. Seulonta on ilmaista.

Miten seulonta toimii ?

Seulonta perustuu Papa-kokeeseen. Papa-näyte otetaan pienellä harjalla ja lastalla kohdunkaulasta. Toimenpide on lähes kivuton. Papa-näytteeseen saadaan irtosoluja, jotka tutkitaan mikroskoopilla laboratoriossa. Näytteestä yritetään löytää normaalista poikkeavia soluja, jotka voivat viitata esiastemuutoksiin.

Normaali Papa-kokeen tulos?

Vähintään yhdeksällä naisella kymmenestä on normaali Papa-kokeen tulos. Tällöin kohdunkaulan syövän riski on hyvin pieni ja uusi kutsu seulontaan tulee 5 vuoden kuluttua.

Epänormaali Papa-kokeen tulos ?

Noin yhdellä naisella sadasta on Papa-näytteessä muutoksia, jotka johtavat jatkotutkimuksiin eli kolposkopiaan. Siinä tutkitaan kohdunkaulaa suurentavalla laitteella ja etsitään mahdollisia vakavampia muutoksia, esiasteita, jotka hoidetaan ja siten estetään syövän synty. Varsinaista syöpää löytyy seulonnasta onneksi enää harvoin. Tutkimus tehdään yleensä sairaalan poliklinikalla. Tutkimus ja mahdollinen toimenpide ovat lähes kivuttomia, eivätkä ne vaikuta esimerkiksi myöhempään hedelmällisyyteen tai sukupuolielämään.

Useimmiten poikkeava löydös on kuitenkin lievempi ja niissä tapauksissa poikkeavaa löydöstä seurataan tiheämmillä Papa-kokeilla, 12-24 kk välein. Lievät muutokset paranevat useimmiten itseksensä.

Onko seulonta luotettavaa?

Mikään seulonta ei ole täydellistä, mutta Suomessa kohdunkaulan syöpä on vähentynyt 80 % seulonnan aloittamisen vuoden 1963 jälkeen. Suomessa on tällä hetkellä maailman pienin riski sairastua kohdunkaulan syöpään hyvän valtakunnallisen seulonnan ansiosta.

Kohdunkaulan syöpää ei kuitenkaan voi tehokkaasti estää, jos ei osallistu seulontaan säännöllisesti.

